

DOI No: <http://dx.doi.org/10.14225/Joh1441>

Geliş Tarihi: 19.10.2018

Kabul Tarihi: 06.12.2018

TEKNOLOJİNİN SOSYALLEŞME VE DEĞERLER EĞİTİMİNE ETKİSİNE İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Eyüp BOZKURT¹

Özet

İnsanoğlu var olduğu günden beri birçok alanda yenilikler yaparak yaşamını kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Bu yeniliklerin başında da teknoloji alanında yapılan yenilikler gelmektedir. Gelişen teknoloji ile birlikte toplumun yapısı da değişmeye başlamıştır. İnsanlar artık hayatının her anında teknolojik ürünleri kullanmakta ve yaşamını bunlara dayalı olarak dizayn etmektedir. Bu durum birçok toplumsal konuda olduğu gibi insanların sosyalleşmesinde ve sahip oldukları değer yargılarda da olumlu veya olumsuz etkiler oluşturmaktadır. Bu çalışmada da teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisini öğretmen görüşlerine göre belirlemek amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda 2017-2018 eğitim öğretim yılında Elazığ ilinde görev yapan 250 sınıf öğretmeni araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırma tarama modelinde olup betimsel bir nitelik arz etmektedir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler teknolojiyi hayatımızı etkileyen bir ihtiyaç olarak görmektedir. Ayrıca teknolojinin çocuğun bilişsel gelişimine katkı sunduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler teknolojinin çocuğu duygusuzlaştırdığını, psikolojik ve bedensel gelişimini olumsuz etkilediğini, ahlaki gelişiminin olumsuz etkilendiğini ve manevi değerlerden soyutlandığını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Teknoloji ve Değerler, Teknoloji ve Sosyalleşme, Sosyalleşme, Değerler Eğitimi

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ebozkurt@firat.edu.tr

Opinions of the Form Teachers on the Effect of Technology on the Education of Socialism and Values

Abstract

Humankind has been trying to make life easier by making innovations in many fields since its existence. At the beginning of this innovation, innovations in the field of technology are coming. Together with the developing technology, the structure of society has started to change. People now use technological products in every moment of their lives and design their lives based on them. This situation has positive or negative effects on the socialization of people and their value judgments as in many social issues. In this study, it is aimed to determine the effect of technology on socialization and values education according to the opinions of teachers.

For this purpose, 250 class teachers working in Elazığ in 2017-2018 academic year participated in the study. The research is in descriptive model and it is descriptive. According to the research results, teachers see technology as a need that affects our lives. They also stated that technology contributed to the cognitive development of the child. Teachers who participated in the study indicated that technology made children senseless. They also stated that technology adversely affected the psychological and physical development of children, that their moral development was adversely affected and that they were isolated from spiritual values.

Key Words: Technology, Technology and Values, Technology and Socialization, Socialization, Values Education.

1. Giriş

Günümüz dünyasında meydana gelen yenilikler ile birlikte insanoğlu teknolojiyi yaşamının her alanında aktif olarak kullanmaya başlamıştır. Teknolojik araç ve gereçler toplumu dönüştürücü ve dizayn edici roller üstlenmiştir. Teknolojiyi kullanmanın zorunluluğa dönüştüğü çağımızda, insanların da sürekli değişmekte ve gelişmekte olan teknolojiye uyumu, teknolojiyi anlayabilmesi ve sunduğu fırsatlardan yararlanması için bilgi, beceri, tutum ve alışkanlık kazanmaları gerekir (Yılmaz, Ulucan ve Pehlivan, 2010: 106). İnsanların teknolojik araç ve gereçlere karşı geliştireceği tutum ve alışkanlıklar toplumun yapısını doğrudan etkileyecek bir etkiye sahip olacaktır. Son yıllarda teknoloji alanında yaşanan gelişmeler ile birlikte toplum yapısı da

Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

değişmeye başlamıştır. “Sosyalleşme mekânları zaman içerisinde dönüşüme uğrayarak; teknolojinin de gelişmesiyle birlikte, gerçek anlamda yüz yüze görüşmenin önüne geçerek bir araya gelme gereksinimine duyulan ihtiyacın azalmasına neden olmaktadır” (Karagülle ve Çaycı, 2014: 2). Toplum artık sosyalleşme ve bir arada olma isteklerini teknolojik aletlerle sağlamaktadır. “Toplumun varoluşunda yer alan ve sosyal kelimesinin etimolojisinde ‘birliktelik’ kavramı, bilinçli, gönüllü ya da bilinçsizce olabilmektedir” (Dilmen ve Öğüt, 2010: 238). Hızla gelişen teknoloji ile birlikte insanlar artık toplumun temel kavramlarından olan birlikte olma kavramını yitirmekte ve bireyselleşmeye doğru gitmektedir. “Toplumsallaşma sürecinde birey topluma ait değer ve normları sadece öğrenmez, aynı zamanda içselleştirir” (Altunay, 2015: 415). Birey içselleştirdiği bu değer ve normlar ile toplumda bir birey olarak kabul görmekte ve yaşamını sürdürmektedir. Yaşadığı toplumun sosyo-kültürel kodlarını içselleştirip toplumsal yapıya entegre olan insanoğlu için sosyalleşme, dönemsel şartların sağladığı imkânlar çerçevesinde öğrenilen bir süreçtir (İşman, Buluş ve Yüzüncüyıl, 2016: 610). Toplumlarda bireyden bireye aktarılan kültürel kodlar, değerler, normlar teknolojinin gelişmesi ile birlikte yerini teknolojik aletlere bırakmaktadır. “Bireyin hayatında zaten önemli olan söz konusu ürünler, yeni sosyalleşme aracı olarak sosyal medyanın teknik imkânını sunduğu için daha bir önemli hale gelmiştir” (Özpolat, 2014: 46). İnternet teknolojisi ile birlikte artık sosyalleşme araçları da değişmiştir. “İnternet teknolojilerine bağlı olarak gelişme kaydeden sosyal paylaşım ağları, toplumsala son vererek kendine özgü bir sosyalleşme alanı açmaya başlamıştır” (Göker, Demir ve Doğan, 2010: 186). İnsanlar artık arkadaşları ile veya ailesi ile birlikte oturup sosyalleşmekten çok internet teknolojisi ile sosyalleşmeye çalışmaktadır. “İlkel çağlardan günümüze iletişim yollarında yaşanan değişimler günümüz toplumunda yüz yüze iletişimden tek taraflı iletişime uzanan bir yelpazede bir kaç kişiden tüm dünyaya erişebilme, iletişim kurabilme becerisi geliştirmemize de neden olmaktadır” (Yengin, 2016: 106). İnsanlar artık özel günlerde bile yüz yüze iletişimden ziyade teknolojik araçları kullanmakta ve yaşamını bu doğrultuda sürdürmektedir. Artık toplum değişmektedir ve kendini yeni normlara göre dizayn etmektedir.

Değişen toplum yapısı ile birlikte insanların sahip olduğu değerler de değişmeye başlamıştır. Değerler kendi içinde kişisel (güzellik, hakikat, sevgi,

dürüstlük ve sadakat gibi) veya sosyal tercihler olarak kabul edilen unsurlar olarak tanımlanmıştır (Halstead ve Taylor, 2005: 5). Değerler insanları hem kişisel hem de sosyal olarak etkileyen önemli bir unsurdur. “Değerler, davranışlara kaynaklık eden ve onları yargılamaya yarayan anlayışlardır” (Genç ve Eryaman, 2008: 90). Değerler sayesinde insanları ve toplumu anlayabilir ve toplum içerisinde yer edinebiliriz. Değerler insanların tüm yönleri ile gelişmesine ve değişmesine öncülük eden normlardır. Bireyler, kendi kişisel değerlerini geliştirerek özgünlüklerini ifade edebilirler ve onların benzersizliğinin farkında olarak, sosyal açıdan önemli kişisel oluşumu kolaylaştırabilirler (Laszlo ve Castro, 1995: 12). Bireylerin kişisel değerlerinin gelişiminde son zamanlarda yaşanan teknolojik gelişmelerin de büyük etkisi olmaktadır. İnsanlar artık birçok değeri ve değer yargısını toplumdaki değil sosyal medya, internet gibi ortamlardan öğrenmektedirler. Son on yıl içinde multimedya teknolojisinin hızlı büyümesi, bilgisayar kullanımı, eğlence ve eğitimde temel değişikliklere yol açmıştır(Mukti ve Hwa, 2004: 143).

Teknoloji ile birlikte sosyal yaşamda ve değerlerimizde meydana gelen bu değişimleri doğru ve istendik yönde hareket ettirmemiz gerekmektedir. Teknolojik aletlerin kullanılmasını kısıtlamak veya kullanmamak günümüzün gerçekleri ile bağdaşmaz ve gerçekçi bir çözüm de olmaz. Toplum olarak ne istediğimiz, nasıl bir toplum planladığımızı bilmek, net idealler ve somut hedefler belirlemek öğrenme sürecini sadece daha kolay değil, aynı zamanda daha anlamlı kılar (Laszlo ve Castro, 1995: 12). Teknolojiyi ne kadar, hangi alanlarda, nasıl ve ne kadar belirlemek toplumun bu dönüşüm sürecinde sosyalleşmesini ve değer yargılarını korumasını sağlayacaktır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisini öğretmen görüşlerine göre incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç ile teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisi incelenmiş ve öğretmenlerin görüşleri alınarak değerlendirilmiştir. Amacın gerçekleştirilmesine yönelik aşağıdaki alt amaçlara cevap aranmıştır.

- Araştırmaya katılan öğretmenler teknolojinin sosyalleşmeye etkisi olduğunu düşünüyor mu?

Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

- Araştırmaya katılan araştırmaya katılan öğretmenler, teknolojinin değerler eğitimine etkisi olduğunu düşünüyor mu?
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisine ilişkin farklılık var mıdır?
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisine ilişkin farklılık var mıdır?
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun olunan okul türü değişkenine göre teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisine ilişkin farklılık var mıdır?
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yeri değişkenine göre teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisine ilişkin farklılık var mıdır?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

“Bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara tarama araştırması denir” (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirci, 2009: 16). Teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisini öğretmen görüşlerine göre incelenmesini hedefleyen bu araştırma da tarama modelinde olup betimsel bir nitelik arz etmektedir. “Tarama modelleri geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır” (Ersoy, 2013: 362).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Elazığ ilinde görev yapan 250 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Tablo.1. Çalışma Grubuna İlişkin Kişisel Bilgiler

		Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	128	51,6

Eyüp BOZKURT

	Erkek	120	48,4
Mezun Olunan Okul Türü	Eğitim Yüksek Okul- Eğitim Enstitüsü	29	11,8
	Eğitim Fakültesi Lisans	185	74,0
	Diğer Lisans Programı	31	12,4
	1-5 Yıl	49	19,6
Mesleki Kıdem	6-10 Yıl	56	22,4
	11-15 Yıl	54	21,6
	16-20 Yıl	41	16,4
	21 ve Üstü	42	16,8
Görev Yeri	Köy	23	9,7
	İlçe Merkezi	35	14,7
	İl Merkezi	180	75,6

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin % 51,6' nın kadın, % 48,4' nün erkek öğretmen olduğu görülmektedir.

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %11,8' nin Eğitim Yüksek Okulu- Eğitim Enstitüsü, % 74,0' nün Eğitim Fakültesi Lisans, % 12,4' nün Diğer Lisans Programlarından mezun olduğu görülmektedir.

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre % 19,6' nın 1-5 yıl, % 22,4' nün 6-10 yıl, % 21,6' nın 11-15 yıl, % 16,4' nün 16-20 yıl, %16,8' nin 21 ve üstü kıdeme sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yeri değişkenine göre % 9,7' sinin köy, % 14,7' sinin ilçe merkezi, % 75,6' nın il merkezinde görev yaptığı görülmektedir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan anket formuyla elde edilmiştir. Anket formu teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisine

Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

ilişkin alan yazı incelenerek ve uzman görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Anket formu toplam 2 bölümden oluşmaktadır. Anket formunun birinci bölümünde demografik veriler bulunmaktadır. Bu demografik verilere dayalı olarak görüş maddeleri karşılaştırılmıştır. Anketin ikinci bölümünde ise teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisi ile ilgili görüşlerin yer aldığı 28 madde bulunmaktadır. Ankette beşli likert tipi ölçek kullanılmış ve değerlendirme buna dayalı olarak yapılmıştır. Verilerin analizinde SPSS istatistik paket programından faydalanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verileri çözümlenmede “aritmetik ortalama”, “yüzde” ve “frekans” kullanılmıştır. Ayrıca öğretmen görüşlerinin, demografik verilere dayalı değişkenlerden etkilenme derecesi de bağımsız gruplar t testi ile test edilmiştir.

3. Bulgular Ve Yorumlar

Bu bölümde araştırma sonuçlarına ilişkin elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

3.1. Teknolojinin Sosyalleşmeye Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo.2. Teknolojinin Sosyalleşmeye Etkisine İlişkin Sonuçlar

	Teknolojinin Sosyalleşmeye Etkisine İlişkin Maddeler	Tamamen Katılıyorrum	Katılıyorrum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	\bar{X}	ss
1	Teknoloji çocuğun sosyal hayatına olumlu katkı sağlamaktadır.	13,3	28,9	42,2	8,8	6,8	3,32	1,03
2	Teknoloji tüm hayatımızı etkileyen bir ihtiyaç olarak adlandırılmaktadır.	18,9	37,3	30,5	11,6	1,6	3,60	0,97
3	Teknoloji çocuğun bilişsel gelişimine katkı sağlamaktadır.	11,2	39,0	38,2	8,8	2,8	3,46	0,90

Eyüp BOZKURT

4	Teknoloji çocuğun duygusuzlaşmasına, yani robot gibi olmasına neden olmuştur.	25,4	27,4	33,9	11,3	2,0	3,62	1,04
5	Teknoloji çocuğun kural tanımamasına neden olmuştur.	13,3	25,3	39,4	18,9	3,2	3,26	1,01
6	Teknoloji çocuğun dış dünyaya açılmasını sağlar.	10,5	27,0	27,4	24,6	10,5	3,02	1,16
7	Sosyal medya yardımıyla çocukların sosyalleşmesi daha kolay olmaktadır.	4,8	14,5	31,9	35,1	13,7	2,61	1,04
8	Teknoloji çocuklar, bulunduğu gerçek ortamdan koparmaktadır.	28,0	36,4	24,8	8,4	2,4	3,79	1,02
9	Teknoloji çocukların kendini ifade etmesini zorlaştırmaktadır.	21,5	29,3	31,3	15,9	2,0	3,52	1,06
10	Teknoloji çocukların iletişim becerilerini arttırmaktadır.	8,1	23,9	32,8	28,7	6,5	2,98	1,05
11	Teknoloji çocuğun dünyaya bakış açısını, yaşam tarzını ve beklentilerini yoğun bir şekilde karşılamaktadır.	22,8	36,8	28,0	12,0	0,4	3,69	0,96
12	Teknoloji çocuğun psikolojik ve bedensel gelişimini negatif yönde etkiler.	17,2	32,4	33,2	16,0	1,2	3,48	0,99

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin teknolojinin sosyalleşmeye etkisine ilişkin, “Teknoloji tüm hayatımızı etkileyen bir ihtiyaç

Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

olarak adlandırılmaktadır ” maddesine ($\bar{X}=3,60$), “Teknoloji çocuğun bilişsel gelişimine katkı sağlamaktadır” maddesine ($\bar{X}=3,46$), “Teknoloji çocuğun duygusuzlaşmasına, yani robot gibi olmasına neden olmuştur” maddesine ($\bar{X}=3,62$), “Teknoloji çocuklar, bulunduğu gerçek ortamdan koparmaktadır” maddesine ($\bar{X}=3,79$), “Teknoloji çocukların kendini ifade etmesini zorlaştırmaktadır” maddesine ($\bar{X}=3,52$), “Teknoloji çocuğun dünyaya bakış açısını, yaşam tarzını ve beklentilerini yoğun bir şekilde karşılamaktadır” maddesine ($\bar{X}=3,69$), “Teknoloji çocuğun psikolojik ve bedensel gelişimini negatif yönde etkiler” maddesine ($\bar{X}=3,48$), katılıyorum düzeyinde görüş bildirmişlerdir.

Yine tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin teknolojinin sosyalleşmeye etkisine ilişkin “Teknoloji çocuğun sosyal hayatına olumlu katkı sağlamaktadır” maddesine ($\bar{X}=3,32$), “Teknoloji çocuğun kural **tanımamasına** neden olmuştur.” maddesine ($\bar{X}=3,26$), “Teknoloji çocuğun dış dünyaya açılmasını sağlar” maddesine ($\bar{X}=3,02$), “Sosyal medya yardımıyla çocukların sosyalleşmesi daha kolay olmaktadır” maddesine ($\bar{X}=2,61$), “Teknoloji çocukların iletişim becerilerini arttırmaktadır” maddesine ($\bar{X}=2,98$), kısmen katılıyorum düzeyinde görüş bildirmişlerdir.

3.2. Teknolojinin Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo.3. Teknolojinin Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Sonuçlar

Teknolojinin Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Maddeler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	\bar{X}	ss

Eyüp BOZKURT

1	Teknoloji toplumsal değerlerin aktarılmasını sağlar.	6,5	25,0	35,9	25,8	6,9	2,98	1,02
2	Teknoloji çocuğun davranışlarına olumlu katkı sağlamaktadır.	3,7	17,1	43,9	28,5	6,9	2,82	0,92
3	Teknoloji çocukların kişilik gelişimine olumlu etki etmektedir.	3,2	12,4	36,5	38,2	9,6	2,61	0,93
4	Teknoloji çocukların ahlaki gelişimine olumsuz etki etmektedir.	14,9	34,1	36,9	10,8	3,2	3,46	0,97
5	Teknolojiyle çocuklar manevi değerlerden soyutlanmaktadır.	19,2	36,7	27,8	12,7	3,7	3,55	1,05
6	Teknoloji çocukların yaratıcılık potansiyelini arttırmaktadır.	6,1	26,0	34,6	24,8	8,5	2,96	1,04
7	Teknoloji çocukların eleştirel düşüncelerini sağlamaktadır.	4,9	21,3	39,8	25,0	9,0	2,88	1,00
8	Teknolojinin gelişimiyle çocuklarda yaratıcılığın yerini taklit almaktadır.	18,5	33,1	34,7	10,9	2,8	3,53	1,00
9	Teknoloji, çocuğun gözünde her şeyi bir imgeye, bir sahneye dönüştürmektedir.	13,4	32,4	38,1	15,0	1,2	3,41	0,94
10	Teknoloji temel değerlerin pekiştirilmesini engelleyerek, iyi karakterli bireyler yetiştirilmesini engeller.	12,9	27,7	30,9	24,1	4,4	3,20	1,08
11	Çocuklar birçok davranışı ve bilgiyi teknolojik araçlar sayesinde farkında olmadan öğrenebilir.	16,8	35,6	35,2	10,0	2,4	3,54	0,96

Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

12	Çocuklarda teknolojik araçların etkisiyle içinde bulunduğu değerlerden sıyrılıp asıl kimliğini kaybedebilir ve kopabilir.	20,1	32,9	31,3	13,7	2,0	3,55	1,02
13	TV programları çocuklarda değer yargılarını olumsuz yönde etkileyecek şekilde yapılmaktadır.	32,8	32,8	27,6	4,8	2,0	4,08	3,25
14	Teknolojinin sağladığı imkânlardan faydalanılarak değerler eğitimi yapılabilir.	24,0	40,0	26,4	8,8	0,8	3,77	0,93
15	Bazı TV programları ahlaki yozlaşmayı arttırmaktadır.	46,8	28,8	19,2	4,0	1,2	4,16	0,95
16	İnternet çocukların ahlaki değerlerini yitirmesine sebep olmaktadır.	25,2	26,4	37,6	8,0	2,8	3,63	1,03

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin teknolojinin değerler eğitimine etkisine ilişkin, “Teknoloji çocukların ahlaki gelişimine olumsuz etki etmektedir” maddesine ($\bar{X}=3,46$), “Teknolojiyle çocuklar manevi değerlerden soyutlanmaktadır” maddesine ($\bar{X}=3,55$), “Teknolojinin gelişimiyle çocuklarda yaratıcılığın yerini taklit almaktadır” maddesine ($\bar{X}=3,53$), “Teknoloji, çocuğun gözünde her şeyi bir imgeye, bir sahneye dönüştürmektedir” maddesine ($\bar{X}=3,41$), “Çocuklar birçok davranışı ve bilgiyi teknolojik araçlar sayesinde farkında olmadan öğrenebilir” maddesine ($\bar{X}=3,54$), “Çocuklarda teknolojik araçların etkisiyle içinde bulunduğu değerlerden sıyrılıp asıl kimliğini kaybedebilir ve kopabilir” maddesine ($\bar{X}=3,55$), “TV programları çocuklarda değer yargılarını olumsuz yönde etkileyecek şekilde yapılmaktadır” maddesine ($\bar{X}=4,08$), “Teknolojinin sağladığı imkânlardan faydalanılarak değerler eğitimi yapılabilir” maddesine ($\bar{X}=3,77$), “Bazı TV programları ahlaki yozlaşmayı

arttırmaktadır” maddesine ($\bar{X}=4,16$), “İnternet çocukların ahlaki değerlerini yitirmesine sebep olmaktadır” maddesine ($\bar{X}=3,63$), katılıyorum düzeyinde görüş bildirmişlerdir.

Yine tablo 3 incelendiğinde “Teknoloji toplumsal değerlerin aktarılmasını sağlar” maddesine ($\bar{X}=2,98$), “Teknoloji çocuğun davranışlarına olumlu katkı sağlamaktadır” maddesine ($\bar{X}=2,82$), “Teknoloji çocukların kişilik gelişimine olumlu etki etmektedir” maddesine ($\bar{X}=2,61$), “Teknoloji çocukların yaratıcılık potansiyelini arttırmaktadır” maddesine ($\bar{X}=2,96$), “Teknoloji çocukların eleştirel düşüncelerini sağlamaktadır” ($\bar{X}=2,88$), maddesine, “Teknoloji temel değerlerin pekiştirilmesini engelleyerek, iyi karakterli bireyler yetiştirilmesini engeller” maddesine ($\bar{X}=3,20$), kısmen katılıyorum düzeyinde görüş bildirmişlerdir.

3.3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitime Etkisine İlişkin t Testi Bulguları ve Yorumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitime etkisine ilişkin cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda yedi kazanımda fark bulunmuş ve tablo 4 de verilmiştir.

Tablo.4.

Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitime Etkisine İlişkin t Testi Sonuçları

MN	Kadın			Erkek			t	p
	n	\bar{X}	ss	n	\bar{X}	ss		
2	128	3,35	1,01	119	3,88	0,84	4,37	0,00
7	128	2,68	0,84	117	2,97	0,97	2,45	0,01
13	128	3,97	0,92	120	3,59	1,08	3,01	0,00
14	127	3,66	1,06	118	3,38	1,04	2,07	0,03
15	128	2,85	1,10	117	3,12	0,98	2,05	0,04
16	127	2,82	1,05	117	3,11	1,02	2,19	0,02

Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

22 127 3,36 1,02 120 3,05 1,12 2,28 0,02

p< .05

Cinsiyet değişkenine göre yapılan t testi sonucunda anlamlı farklılık çıkan 2. 7. 13. 14. 15.16. ve 22. maddeler bu bölümde yorumlanmıştır. Tablo 4 incelendiğinde 2. madde olan; “Teknoloji tüm hayatımızı etkileyen bir ihtiyaç olarak adlandırılmaktadır.” maddesini araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. [t=-4,37; p<.05]. Bu madde erkek öğretmenler tarafından (\bar{x} =3,88) tarafından kadın öğretmenlere göre (\bar{x} =3,35) daha fazla kabul edilmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde 7. madde olan; “Teknoloji çocuğun davranışlarına olumlu katkı sağlamaktadır.” maddesini araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. [t=-3,01; p<.05]. Bu madde erkek öğretmenler tarafından (\bar{x} =2,97) tarafından kadın öğretmenlere göre (\bar{x} =2,68) daha fazla kabul edilmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde 13. madde olan; “Teknoloji çocukları bulunduğu gerçek ortamdan koparmaktadır.” maddesini araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. [t=-2,45; p<.05]. Bu madde kadın öğretmenler tarafından (\bar{x} =3,97) tarafından erkek öğretmenlere göre (\bar{x} =3,59) daha fazla kabul edilmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde 14. madde olan; “Teknoloji çocukların kendini ifade etmesini zorlaştırmaktadır.” maddesini araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. [t=-2,07; p<.05]. Bu madde kadın öğretmenler tarafından (\bar{x} =3,66) tarafından erkek öğretmenlere göre (\bar{x} =3,38) daha fazla kabul edilmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde 15. madde olan; “Teknoloji çocukların iletişim becerilerini arttırmaktadır.” maddesini araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. [t=-2,05; p<.05]. Bu madde erkek öğretmenler tarafından (\bar{x} =2,85) tarafından kadın öğretmenlere göre (\bar{x} =3,12) daha fazla kabul edilmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde 16. madde olan; “Teknoloji çocukların yaratıcılık potansiyelini arttırmaktadır.” maddesini araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. [$t=-2,19$; $p<.05$]. Bu madde erkek öğretmenler tarafından ($\bar{X}=3,11$) tarafından kadın öğretmenlere göre ($\bar{X}=2,82$) daha fazla kabul edilmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde 22. madde olan; “Teknoloji temel değerlerin pekiştirilmesini engelleyerek, iyi karakterli bireyler yetiştirilmesini engeller.” maddesini araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. [$t=-2,28$; $p<.05$]. Bu madde kadın öğretmenler tarafından ($\bar{X}=3,36$) tarafından erkek öğretmenlere göre ($\bar{X}=3,05$) daha fazla kabul edilmiştir.

3.4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görev Yeri Değişkenine Göre Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitime Etkisine İlişkin F Testi Bulguları ve Yorumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitime etkisine ilişkin görev yeri değişkenine göre yapılan analiz sonucunda 5 madde de fark bulunmuş ve tablo 5 de verilmiştir.

Tablo.5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görev Yeri Değişkenine Göre Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitime Etkisine İlişkin F Testi Sonuçları

M. No	Köy (a)		İlçe Merkezi (b)		İl Merkezi (c)		Varyans		Fark Olan Gruplar (Scheffe)
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	F	p	
11	4,0 0	0,8 5	3,6 0	1,0 9	3,3 5	0,9 2	5,098	0,007	a ve c
14	3,6 9	0,9 7	3,9 4	0,9 9	3,3 8	1,0 6	4,502	0,012	b ve c
15	3,4 7	0,8 9	2,8 2	1,1 5	2,9 4	1,0 2	3,180	0,043	a ve b, a ve c

Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

18	3,7 3	1,1 3	4,0 2	0,8 9	3,5 8	0,9 3	3,196	0,043	b ve c
24	3,3 9	1,0 7	4,0 0	0,9 0	3,4 5	1,0 2	4,488	0,012	b ve c

p<.05

Yapılan varyans analizi sonucunda görev yeri değişkenine göre anlamlı fark çıkan 11,14,15,18 ve 24. maddeler bu bölümde yorumlanmıştır. İkili karşılaştırmalarda öncelikli olarak scheffe testi uygulanmıştır.

Tablo 5 incelendiğinde 11. madde olan “Teknoloji çocukların ahlaki gelişimine olumsuz etki etmektedir” araştırmaya katılanların görev yeri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir (F=5,098; p<.05). Teknoloji çocukların ahlaki gelişimine olumsuz etki etmektedir maddesini görev yeri değişkenine göre köy de görev yapanlar (\bar{x} =4,00) il merkezinde görev yapanlara göre (\bar{x} =3,35) daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo 5 incelendiğinde 14. madde olan “Teknoloji çocukların kendini ifade etmesini zorlaştırmaktadır” araştırmaya katılanların görev yeri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir (F=4,502; p<.05). Teknoloji çocukların kendini ifade etmesini zorlaştırmaktadır maddesini görev yeri değişkenine göre ilçe merkezin de görev yapanlar (\bar{x} =3,94) il merkezinde görev yapanlara göre (\bar{x} =3,38) daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo 5 incelendiğinde 15. madde olan “Teknoloji çocukların iletişim becerilerini arttırmaktadır” araştırmaya katılanların görev yeri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir (F=3,108; p<.05). Teknoloji çocukların iletişim becerilerini arttırmaktadır maddesini görev yeri değişkenine göre köy de görev yapanlar (\bar{x} =3,47) il merkezinde görev yapanlara göre (\bar{x} =2,94) ve ilçe merkezinde görev yapanlara göre (\bar{x} =2,82) daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo 5 incelendiğinde 18. madde olan “Teknoloji çocuğun dünyaya bakış açısını, yaşam tarzını ve beklentilerini yoğun bir şekilde karşılamaktadır”

araştırmaya katılanların görev yeri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($F=3,196$; $p<.05$). Teknoloji çocuğun dünyaya bakış açısını, yaşam tarzını ve beklentilerini yoğun bir şekilde karşılamaktadır maddesini görev yeri değişkenine göre ilçe merkezin de görev yapanlar ($\bar{x}=4,02$) il merkezinde görev yapanlara göre ($\bar{x}=3,58$) daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo 5 incelendiğinde 24. madde olan “Çocuklarda teknolojik araçların etkisiyle içinde bulunduğu değerlerden sıyrılıp asıl kimliğini kaybedebilir ve kopabilir” araştırmaya katılanların görev yeri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($F=4,488$; $p<.05$). Çocuklarda teknolojik araçların etkisiyle içinde bulunduğu değerlerden sıyrılıp asıl kimliğini kaybedebilir ve kopabilir maddesini görev yeri değişkenine göre ilçe merkezin de görev yapanlar ($\bar{x}=4,00$) il merkezinde görev yapanlara göre ($\bar{x}=3,45$) daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

3.5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kıdem Değişkenine Göre Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin F Testi Bulguları ve Yorumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisine ilişkin kıdem değişkenine göre yapılan analiz sonucunda 6 madde de fark bulunmuş ve tablo 6 da verilmiştir.

Tablo.6.

Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kıdem Değişkenine Göre Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin F Testi Sonuçları

M. No	1-5 (a)		6-10 (b)		11-15 (c)		16-20 (d)		21 ve üstü (e)		Varyans		Fark Olan Gruplar (Scheffe)
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	F	p	
9	2,34	0,96	2,50	1,07	2,64	0,97	2,80	1,07	3,05	1,03	3,116	0,016	a ve e
10	2,34	0,90	2,57	0,95	2,55	0,79	2,80	1,00	2,97	0,98	3,094	0,017	a ve e

Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitime Etkisine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

14	3,63	1,20	3,50	1,11	3,15	0,94	3,80	0,95	3,62	1,03	2,597	0,037	a ve c, c ve d, c ve e
15	3,00	1,06	2,57	1,02	2,92	1,08	3,12	0,93	3,47	1,09	4,879	0,001	b ve e
17	3,18	1,07	2,70	0,86	2,66	0,93	2,95	1,03	3,15	1,02	3,007	0,019	a ve b, a ve c, b ve e, c ve e
18	4,02	1,03	3,67	0,99	3,40	0,94	3,53	0,97	3,83	0,73	3,382	0,010	a ve c

p< .05

Yapılan varyans analizi sonucunda en son mezun olunan okul türü değişkenine göre anlamlı fark çıkan 9,10,14,15,17 ve 18. maddeler bu bölümde yorumlanmıştır. İkili karşılaştırmalarda öncelikli olarak scheffe testi uygulanmıştır.

Tablo 6 incelendiğinde 9. madde olan “Sosyal medya yardımıyla çocukların sosyalleşmesi daha kolay olmaktadır” araştırmaya katılanların mesleki kıdem değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir (F=3,116; p<.05). Sosyal medya yardımıyla çocukların sosyalleşmesi daha kolay olmaktadır maddesini mesleki kıdem değişkenine göre mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olanlar (\bar{x} =3,05) mesleki kıdemi 1-5 yıl olanlara göre (\bar{x} =2,34) daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo 6 incelendiğinde 10. madde olan “Teknoloji çocukların kişilik gelişimine olumlu etki etmektedir” araştırmaya katılanların mesleki kıdem değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir (F=3,094; p<.05). Teknoloji çocukların kişilik gelişimine olumlu etki etmektedir maddesini mesleki kıdem değişkenine göre mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olanlar (\bar{x} =2,97) mesleki kıdemi 1-5 yıl olanlara göre (\bar{x} =2,34) daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo 6 incelendiğinde 14. madde olan “Teknoloji çocukların kendini ifade etmesini zorlaştırmaktadır” araştırmaya katılanların mesleki kıdem değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir

($F=2,597$; $p<.05$). Teknoloji çocukların kendini ifade etmesini zorlaştırmaktadır maddesini mesleki kıdem değişkenine göre mesleki kıdemi 1-5 ($\bar{x}=3,63$), 16-20 ($\bar{x}=3,80$) ve 21 ve üstü ($\bar{x}=3,62$) olanlar, mesleki kıdemi 11-15 yıl ($\bar{x}=3,15$) olanlara göre daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo 6 incelendiğinde 15. madde olan “Teknoloji çocukların iletişim becerilerini arttırmaktadır” araştırmaya katılanların mesleki kıdem değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($F=4,879$; $p<.05$). Teknoloji çocukların iletişim becerilerini arttırmaktadır maddesini mesleki kıdem değişkenine göre mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olanlar ($\bar{x}=3,47$) mesleki kıdemi 6-10 yıl olanlara göre ($\bar{x}=2,57$) daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo 6 incelendiğinde 17. madde olan “Teknoloji çocukların eleştirel düşüncelerini sağlamaktadır” araştırmaya katılanların mesleki kıdem değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($F=3,007$; $p<.05$). Teknoloji çocukların eleştirel düşüncelerini sağlamaktadır maddesini mesleki kıdem değişkenine göre mesleki kıdemi 1-5 ($\bar{x}=3,63$) yıl olanlar mesleki kıdemi 6-10 ($\bar{x}=2,70$) ve 11-15 ($\bar{x}=2,66$) yıl olanlara göre daha fazla kabul etmişlerdir. Yine yapılan analiz sonucu incelendiğinde mesleki kıdemi 21 ve üstü olanlar ($\bar{x}=3,15$), mesleki kıdemi 6-10 ($\bar{x}=2,70$) ve 11-15 yıl ($\bar{x}=2,66$), olanlara göre daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo 6 incelendiğinde 18. madde olan “Teknoloji çocuğun dünyaya bakış açısını, yaşam tarzını ve beklentilerini yoğun bir şekilde karşılamaktadır” araştırmaya katılanların mesleki kıdem değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($F=3,382$; $p<.05$). Teknoloji çocuğun dünyaya bakış açısını, yaşam tarzını ve beklentilerini yoğun bir şekilde karşılamaktadır mesleki kıdem değişkenine göre mesleki kıdemi 1-5 yıl olanlar ($\bar{x}=4,02$) mesleki kıdemi 11-15 yıl olanlara göre ($\bar{x}=3,40$) daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

3.6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mezun Olunan Okul Türü Değişkenine Göre Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin F Testi Bulguları ve Yorumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisine ilişkin en son mezun olunan okul türü değişkenine göre yapılan analiz sonucunda 2 madde de fark bulunmuş ve tablo 7 de verilmiştir.

Tablo.7.

Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin En Son Mezun Olunan Okul Türü Değişkenine Göre Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin F Testi Sonuçları

M. No	Eğitim Yüksekoku lu- Eğitim Enstitüsü (a)		Eğitim Fakültesi Lisans (b)		Diğer (c)		Varyans	F	p	Fark Olan Gruplar (Scheffe)
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S				
5	4,13	0,83	3,55	1,04	3,54	1,09	4,178	0,016	a ve b	
9	3,20	1,04	2,53	1,02	2,54	1,09	5,313	0,006	a ve b	

p< .05

Yapılan varyans analizi sonucunda en son mezun olunan okul türü değişkenine göre anlamlı fark çıkan 5 ve 9. maddeler bu bölümde yorumlanmıştır. İkili karşılaştırmalarda öncelikli olarak scheffe testi uygulanmıştır.

Tablo 7 incelendiğinde 5. madde olan “Teknoloji çocuğun duygusuzlaşmasına, yani robot gibi olmasına neden olmuştur” araştırmaya katılanların en son mezun olunan okul türü değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir (F=4,178; p<.05). Teknoloji çocuğun duygusuzlaşmasına, yani robot gibi olmasına neden olmuştur

maddesini en son mezun olunan okul türü değişkenine göre eğitim yüksekokulu- eğitim enstitüsü ($\bar{x}=4,13$) mezunları, eğitim fakültesi mezunlarına göre ($\bar{x}=3,55$) daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo 7 incelendiğinde 9. madde olan “Sosyal medya yardımıyla çocukların sosyalleşmesi daha kolay olmaktadır” araştırmaya katılanların en son mezun olunan okul türü değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($F=5,313$; $p<.05$). Sosyal medya yardımıyla çocukların sosyalleşmesi daha kolay olmaktadır maddesini en son mezun olunan okul türü değişkenine göre eğitim yüksekokulu- eğitim enstitüsü ($\bar{x}=3,20$) mezunları, eğitim fakültesi mezunlarına göre ($\bar{x}=2,53$) daha fazla kabul ettikleri görülmektedir.

4. Tartışma Sonuç ve Öneriler

4.1. Tartışma ve Sonuç

Teknoloji alanında yaşanan gelişmeler toplumu yeniden düzenleyerek toplumsal değişimlere sebep olmaktadır. “Toplumsal değişim, ilişkilerin değişmesi olarak nitelendirildiğinde sosyal ağlar sayesinde bu değişimin hızı yüksek olabilir” (Güneş, 2016: 203). İnternetin hızla yayılması ve gelişmesi ile birlikte insanlar artık sosyalleşme aracı olarak sosyal medyayı tercih etmektedir. Bu durum insanların sosyalleşmesini ve sahip olduğu değer yargılarını da fazlasıyla etkilemektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenler, teknoloji hayatımızı etkileyen bir ihtiyaç olarak görmektedirler. “Teknolojinin hızlı gelişimi toplumsal hayatı da inanılmaz derecede etkilemektedir. Bireylerin toplum ile bütünleşmesinde, toplumun bir parçası olmasında, toplumun kültürel değerlerini almalarında, yeni kültürel değerler oluşturulmasında, inanç, tutum ve davranışlardaki değişmelerde kitle iletişim araçları önemli bir rol üstlenmektedir. Kitle iletişim araçlarının topluma kültürel etkisinin çok yönlü olduğu görülmektedir” (Şahan, 2007: 142). Teknolojinin bu hızlı gelişimi insanların hayatını olumlu veya olumsuz da değiştirebilmektedir. İnsan hayatında çok yönlü bir etkiye sahip olan teknoloji her geçen gün yaşamımızda büyük yer edinmekte ve doğrudan hayatımızı yönlendirmeye çalışmaktadır. İnsanların yaşamında büyük öneme sahip olan

Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

teknolojiyi kullanmasını engellemekten ziyade, istedik doğru ve bilinçli bir şekilde kullanımı sağlanarak yaşanılacak sorunların da önüne geçmiş olunur.

Araştırmaya katılan öğretmenler teknolojinin çocuğun bilişsel gelişimine katkı sağladığını ifade ederek, çocukların teknolojik araçlar sayesinde birçok bilgiyi ve davranışı farkında olmadan öğrenebileceğini belirtmişlerdir. Yılmaz, Ulucan ve Pehlivan (2010) yapmış olduğu çalışma da teknolojinin öğretimde yardımcı bir rol üstlenmesi, öğretimin amacı haline getirilmemesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç da teknolojinin öğretim boyutunda ki önemini ifade etmektedir. Teknoloji sayesinde bireyler bilgiye daha hızlı ve kolay bir şekilde ulaşabilmektedirler. “Teknoloji, bilginin görüntülenmesini kolaylaştırmak, harici açık bilgilere erişimi arttırmak ve bilginin paylaşılmasını ve inşasını arttırmak için kullanılabilir.” (Leidner ve Jarvenpaa, 1995: 287). Erişilen bilgi sayesinde bilginin inşası daha kolay ve çok çeşitli olabilmektedir. Bu sayede de çocukların bilişsel gelişimi olumlu yönde etkilenmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenler teknolojinin çocuğun duygusuzlaşmasına yani robot gibi olmasına neden olduğunu ifade etmişlerdir ayrıca araştırmaya katılan öğretmenler teknolojinin çocukların bulunduğu gerçek ortam dan koparak kendini ifade etmesini zorlaştırdığını ve teknolojinin çocuğun psikolojik ve bedensel gelişimini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Karaçam ve Aydın (2014) ise yapmış olduğu çalışma da teknoloji yararlı bir şeydir sonucuna ulaşmıştır. Karaçam ve Aydın (2014) yapmış olduğu çalışmada sekizinci sınıf ve altı öğrencileri çalışma grubu olarak kullanmıştır. Bizim yapmış olduğumuz çalışma da ise sınıf öğretmenleri çalışma grubu olarak kullanılmıştır. Bu iki sonuç arasında ki çelişki bundan kaynaklanabilir. Öğretmenler veya öğretici konumunda olan veliler bu yeni durum karşısında çocukların doğru ve faydalı bir şekilde yönlendirilmesi ve teknolojik aletleri kullanması için çaba harcamalıdır. Şimşek ve Yazar (2018: 745)’ ın yaptığı çalışmada da belirttiği gibi “Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki (BİT) gelişmeler, insanların davranışlarını ve iletişim biçimlerini etkilemektedir. Bu nedenle toplumların yaşamlarını ekonomik, sosyal ve kültürel açılarından düzenleyen yeni eğitim politikalarına gereksinim duyulmaktadır”

Araştırmaya katılan öğretmenler teknolojinin çocukların ahlaki gelişimine olumsuz katkı yaptığını ifade ederek çocukların teknoloji ile birlikte manevi değerlerde soyutlandığını belirtmişlerdir. Değerler toplumu bir arada ve ayakta tutan kavramlardır. Teknoloji çocukların ahlaki yapısını ve değerlerini olumsuz yönde etkilediği takdirde toplum doğrudan etkilenecek ve toplumun yapısı bozulacaktır. Çünkü değerler eğitimi bireylerin kendi ahlaki kodlarını geliştirmelerini ve diğer insanların ahlaki kodları ile ilgilenmelerini sağlar (Uygun ve Engin, 2014: 2024).

Araştırmaya katılan öğretmenler teknolojinin imkânlarından faydalanarak değerler eğitimi yapılabileceğini ifade etmişlerdir. Kirschenbaum'a (1995, s. 14) göre, değerler eğitiminin doğasında diğerlerine yardımcı olma vardır. Teknolojik araçlar sayesinde de diğer insanlara yardımcı olunarak değerlerin öğretimi sağlanabilir. Çünkü teknolojik aletler ile kısa zamanda daha çok insana ulaşılabilir ve paylaşımlar yapılabilir.

Araştırmaya katılan öğretmenler bazı tv programlarının ahlaki yozlaşmayı arttırdığını internetin ise çocukların ahlaki değerlerini yitirmesine sebep olduğunu ifade etmişlerdir. Ertuğrul ve Eksin (2012) yılında yapmış olduğu çalışmada da çok fazla İnternet'i kullanan öğrenciler ve kişiler de zamanla iletişim problemleri yaşanmakta, yeme, içme alışkanlıklarından tutun, uyku bozuklukları, yanlış oturuş şekilleri başta olmak üzere birçok sağlık sorunları da görülmektedir sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç bulduğumuz sonuç ile paralellik göstermektedir. Ahlaki değerler toplumun en temel unsurlarıdır. Bu değerler zarar gördüğü takdir de toplumun temel yapısı da zarar görür ve toplumsal yozlaşma başlar. Bu sebeple TV programları, internet gibi teknolojik ürünlerin kullanılmasında ahlaki kurallara ve ölçülere dikkat edilerek hazırlanması büyük önem arz etmektedir. Çocuklara medya, internet gibi araçların kullanımının eğitimlerinin verilmesi çocukları daha bilinçli bir hale getirebilir. Medya eğitiminin öğretim materyalleri genellikle televizyon, sinema ve gazete ve dergilerdeki güncel olaylarla ilgili olduğundan, çağdaş meselelerle ilgili değerlerin tartışılması ahlak eğitiminin öğretilmesinde bir ön şarttır (Cheung, 2008: 70). Güncel konularla ve olaylarla yapılan bir medya eğitimi çocukta daha kalıcı ve istendik bir öğrenmenin gerçekleşmesine vesile olacaktır.

Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Araştırmaya katılan kadın öğretmenler, teknolojinin çocukları bulunduğu gerçek ortamdan koparmaktadır, teknoloji çocukların kendini ifade etmesini zorlaştırmaktadır ve teknoloji temel değerlerin pekiştirilmesini engelleyerek, iyi karakterli bireyler yetiştirilmesini engeller görüş maddelerini erkek öğretmenlere göre daha fazla kabul etmişlerdir. Ayrıca araştırmaya katılan erkek öğretmenler, teknoloji tüm hayatımızı etkileyen bir ihtiyaç olarak adlandırılmaktadır, teknoloji çocuğun davranışlarına olumlu katkı sağlamaktadır, teknoloji çocukların iletişim becerilerini arttırmaktadır ve teknoloji çocukların yaratıcılık potansiyelini arttırmaktadır görüş maddelerini kadın öğretmenlere göre daha fazla kabul etmektedirler. Kadın öğretmenlerin annelik içgüdüleri baskın olduğundan teknolojiye daha hassas baktıkları söylenebilir. Kadın öğretmenler erkek öğretmenlere göre teknolojinin değerleri olumsuz etkileyeceği düşünmektedirler. Değerlerin işlevine baktığımızda da değerler, toplumda yer alan sosyal davranış durumlarını oluşturarak toplum içinde yer alan davranış biçimlerini şekillendirmektedir (Kanak, Önder ve Subaşı, 2018: 596). Toplumun temel yapısını oluşturan değerlerin teknolojik ürünlerden dolayı zarar görmesi aynı zamanda bir anne olan kadın öğretmenlerde daha fazla hassasiyet oluşturmaktadır. Erkek öğretmenler teknolojiye daha fazla olumlu bakmakta çocuğun davranışlarını olumlu yönde etkilediğini ifade etmektedirler. Bu sonuç kadın öğretmenler ile erkek öğretmenlerin zıt görüşleri savunduğunu ve teknolojinin erkek öğretmenler tarafından daha fazla kabul gördüğünün göstermektedir.

Araştırmaya katılan ve köyde görev yapan öğretmenler, teknoloji çocukların ahlaki gelişimine olumsuz etki etmektedir görüş maddesine il merkezinde çalışan öğretmenlere göre, teknoloji çocukların iletişim becerilerini arttırmaktadır görüş maddesine ise il merkezinde ve ilçe merkezinde çalışan öğretmenlere göre daha fazla kabul etmişlerdir. Ayrıca araştırmaya katılan ve ilçe merkezinde görev yapan öğretmenler, teknoloji çocukların kendini ifade etmesini zorlaştırmaktadır, teknoloji çocuğun dünyaya bakış açısını, yaşam tarzını ve beklentilerini yoğun bir şekilde karşılamaktadır ve çocuklarda teknolojik araçların etkisiyle içinde bulunduğu değerlerden sıyrılıp asıl kimliğini kaybedebilir ve kopabilir görüş maddelerini il merkezinde görev yapan öğretmenlere göre daha fazla kabul etmişlerdir. Köy de görev yapan öğretmenler

teknolojik araç gereçler ile çok fazla iç içe olmayan doğal yaşantı yoluyla yaşamını sürdüren öğrencilerle birlikte olduğu için teknolojinin ahlaki yozlaşmayı arttırdığını daha iyi gözleme imkânına sahiptir. Çocuklar doğal ortamlarından alınıp sanal dünyalara mahkûm edildiği takdirde kendi doğal yapısından çıkacak farklı kişiliklere bürünecektir.

Mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenler, Sosyal medya yardımıyla çocukların sosyalleşmesi daha kolay olmaktadır, Teknoloji çocukların kişilik gelişimine olumlu etki etmektedir görüş maddelerini mesleki kıdemi 1-5 yıl olanlara göre, Teknoloji çocukların iletişim becerilerini arttırmaktadır görüş maddesini ise mesleki kıdemi 6-10 yıl olanlara göre daha fazla kabul etmişlerdir. Mesleki kıdemi az olan öğretmenler teknolojinin çocukların kendilerini ifade etmesini zorlaştırdığını, mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlere göre daha fazla kabul etmişlerdir. Ayrıca mesleki kıdemi az olan öğretmenler teknolojinin çocukların eleştirel düşüncelerini sağladığını ve teknolojinin çocuğun dünyaya bakış açısını, yaşam tarzını ve beklentilerini karşıladığını mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlere göre daha fazla kabul etmişlerdir. Bu sonuç incelendiğinde mesleki kıdemi az olan öğretmenler teknolojinin çocuklar üzerinde olumsuz etkilerinin daha fazla olduğunu savunmaktadır. Bu durum mesleki kıdemi az olan öğretmenlerin sanal ortam, internet gibi araçlarla daha fazla iç içe olmasından ve bu araçların içeriğine hâkim olmasından kaynaklanabilir.

Eğitim Yüksekokulu- Eğitim enstitüsü mezunu öğretmenler, teknolojinin çocuğun duygusuzlaşmasına, robot gibi olmasına neden olduğunu ve sosyal medya yoluyla sosyalleşmenin daha kolay olduğunu Eğitim Fakültesi mezunlarına göre daha fazla kabul etmişlerdir. Eğitim Yüksekokulu- Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler teknolojinin çocukları robotlaştırdığını düşünürken aynı zamanda sosyal medya aracılığı ile sosyalleşmenin daha kolay olacağını savunmuşlardır. Bu durum aslında teknolojinin olumlu ve olumsuz yönlerini yansıtan bir durumdur. Robotlaşma etkisi ile olumsuz bir durum ifade edilirken sosyalleşmeye etkisi ile olumlu bir katkıdan bahsedilmektedir. Hayatımızın her alanında olan sosyal paylaşım ağları sosyalleşme sürecinde ilişkileri ve paylaşımları sürdürülebilir bir platforma taşıyabilmektedir (Dilmen ve Ögüt, 2010: 241). Sürdürülebilir bir sosyalleşmede olumlu olarak kullanıldığında çocuklara olumlu bir katkı yapacaktır.

4.2. Öneriler

- Çocuklara ve ailelere medya, internet, TV kullanım eğitimi verilerek teknolojiden doğru bir şekilde faydalanılması sağlanabilir.
- Ahlaki yapıya uygun olmayan TV programlarının belirlenerek ahlaki kurallar içerisinde programlar yapması sağlanabilir.
- Sosyal paylaşım ağlarında yayınlanan video, resim gibi görsellerin ahlaki kontrol mekanizması oluşturulabilir.
- Çocukların değer yargılarının teknolojinin olumsuz etkisinden sağlam temeller üzerine oluşturması sağlanabilir.
- Araştırmacılar sosyal medyanın sosyalleşmeye etkisine ilişkin araştırma yapabilirler.
- Araştırmacılar sosyal medya ile değerler eğitimine ilişkin çalışma yapabilirler.
- Araştırmacılar sosyal medyanın çocuklar üzerinde ki olumlu olumsuz etkilerine ilişkin çalışmalar yapabilirler.

5. Kaynakça

Altunay, A. (2015). Bir Sosyalleşme Aracı Olarak Yeni Medya. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 9(1), 410-428.

Ataman Yenğın, D. (2016). Sosyal Medya Ve Akıllı Mobil Teknoloji: Akıllı Sosyal Yaşamlar. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication - TOJDAC* April 2016 Volume 6 Issue 2

Büyükzötürk Ş., Çakmak. E. K., Akgün. Ö. E., Karadeniz. Ş. ve Demirel. F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem

Cheung, C. K. (2008). The teaching of moral education through media education. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 16(1), 61-72.

Dilmen, N. E., ve Öğüt, S. (2010). Sosyalleşmenin yeni yüzü: Sosyal paylaşım ağları. *Marmara Üniversitesi Yeni Medya ve Etkileşim Konferansı Bildiri Kitapçığı*, 237-242.

Ersoy, E. (2013). Nicel araştırma yöntemleri. S. Baştürk (Ed.). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (s: 339- 374). içinde. Ankara: Vize.

Ertuğrul, İ., ve Keskin, N. (2012). İnternet'in Türkçenin Kullanımında ve Toplum-Birey Yapısının Değişimindeki Rolü. *İnternet Uygulamaları ve Yönetimi Dergisi*, (2), 79-88.

Genç, S. Z., ve Eryaman, M. Y. (2008). Değişen değerler ve yeni eğitim paradigması. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 89-102.

Göker, G., Demir, M. ve Doğan, A. (2010). Ağ Toplumunda Sosyalleşme Ve Paylaşım: Facebook Üzerine Ampirik Bir Araştırma. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(2), 4C0035.

Güneş, E. P. U. (2016). Toplumsal değişim, teknoloji ve eğitim ilişkisinde sosyal ağların yeri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 191-206.

Halstead, M., ve Taylor, M. J. (2005). *Values in education and education in values*. Routledge.

İşman, A., Buluş, B., ve Yüzüncüyıl, K. S. (2016). Sosyalleşmenin Dijitale Dönüşümü ve Dijital Benliğin Sunumu. Cilt: 01 Sayı: 02 Temmuz 2016 TRT Akademi Dijital Medya Sayısı

Karagülle, A. E., ve Çaycı, B. (2014). Ağ toplumunda sosyalleşme ve yabancılaşma.

Kirschenbaum, H. (1995). *100 Ways To Enhance Values and Morality in Schools and Youth Settings*. Allyn & Bacon/Simon & Schuster Educational Group, 160 Gould Street, Needham Heights, MA 02194-2310.

Kanak, M., Önder, M., ve Subaşı, Ç. (2018). Türk Ninnilerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. *Electronic Journal Of Social Sciences*, 17(66).

Teknolojinin Sosyalleşme ve Değerler Eğitimine Etkisine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Karaçam, S., Ve Aydın, F. (2014). Ortaokul öğrencilerinin teknoloji kavramına ilişkin algılarının metafor analizi. *Gaziantepe University Journal of Social Sciences*, 13(2), 545-572.

Laszlo, A., ve Castro, K. (1995). Technology and values: Interactive learning environments for future generations. *Educational Technology*, 7-13.

Leidner, D. E., ve Jarvenpaa, S. L. (1995). The use of information technology to enhance management school education: A theoretical view. *MIS quarterly*, 265-291.

Mukti, N. A., ve Hwa, S. P. (2004). Malaysian perspective: Designing interactive multimedia learning environment for moral values education. *Journal of Educational Technology & Society*, 7(4).

Özpolat, V. (2014). Postmodern Bir Sosyalleşme Mecrası Olarak Sosyal Medya Ve Gençlik. *Gençlik Ve Kültürel Mirasımız uluslararası kongre 16-18 Mayıs tam metin kitapçığı*

Şahan, H. (2007). *Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü* (Doctoral dissertation, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Şimşek, Ö., ve Yazar, T. Öğretmen Adaylarının Eğitimde Teknoloji Entegrasyon Öz-Yeterliklerinin İncelenmesi: Türkiye Örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(66), 745-766.

Uygun, S., ve Engin, G. (2014). Temel Demokratik Değerler Ölçeği: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 9(5).

Yılmaz, İ., Ulucan, H., ve Pehlivan, S. (2010). Beden Eğitimi Öğretmenliği Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum Ve Düşünceleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1).